

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 268/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om verkställandet av de rekommendationer som givits av den utredningsgrupp som utrett massknivattacken i terroristiskt syfte i Åbo

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 268/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Sami Savio /sannf m.fl:

Avser regeringen vidta snabba åtgärder för att verkställa de rekommendationer som givits av den utredningsgrupp som utrett massknivattacken i terroristiskt syfte i Åbo i augusti 2017?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen ser allvarligt på slutsatserna i Olycksutredningscentralens rapport och säkerhetsrekommendationerna i rapporten. Rekommendationerna behövs för att öka den allmänna säkerheten, förebygga nya incidenter och skador och effektivisera räddningsmyndigheternas och andra myndigheters verksamhet. I motiveringen till det skriftliga spørsmålet lyfts det särskilt fram de åtgärdsrekommendationer som rör behandlingstider för asylansökningar och utredning av asylsökandenas identitet och ålder.

Migrationsverket har kunnat minska anhopningen av ansökningar till följd av det exceptionellt stora antalet asylansökningar 2015. Det aldrig tidigare skådade ansökningsantalet påverkade den genomsnittliga behandlingstiden för ansökningarna. Den personal som anställdes för att avhjälpa anhopningen av ansökningar har fått kontinuerlig utbildning. I och med ökad erfarenhet är personalen vid Migrationsverket i dag mycket erfaren och kompetent, vilket bidrar till att ansökningarna kan behandlas smidigt. En ny bestämmelse i utlänningslagen om maximibehandlingstiden för asylansökningar träder i kraft i slutet av juli 2018. Till följd av lagändringen ska ett beslut om ansökan om internationellt skydd i regel fattas inom sex månader. Bestämmelsen ökar behovet att säkerställa att beslut om ansökan fattas så fort som möjligt.

Inrikesministeriet resultatstyr Migrationsverket. Det innebär att ministeriet kommer överens med Migrationsverket om resultatmålen för budgetåret och om de resurser som krävs för att uppnå målen. Migrationsverket strävar fortfarande efter att förkorta behandlingstiderna för asylansökningar. Migrationsverket gör regelbundna bedömningar av hur de målsatta tiderna har följts och överskridits, och reagerar på alltför långa köer.

I det utlåtande om rapportutkastet som justitieministeriet avgett konstaterar ministeriet att anhopningen av de klagomål som har lämnats in till förvaltningsdomstolarna kan åtgärdas före

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 268/2018 rd

slutet av 2018 och att de gjorda ändringarna har bidragit till att resurserna för behandling av asylansökningar är starka.

I anslutning till åtgärdsrekommendationen om snabbare behandling av asylansökningar innehåller rapporten ett förslag till att påskyndat förfarande tillämpas i den utsträckning lagen tillåter det. Påskyndat förfarande ingår redan i lagstiftningen och tillämpas alltid när det är möjligt.

Syftet är att alltid utreda identiteten hos alla asylsökande så noggrant som möjligt. I Finland verifieras en persons identitet i regel utifrån passet. Andra identitetshandlingar kan dock också verifiera identiteten om handlingen innehåller tillräckliga uppgifter som verifierar identiteten, till exempel sökandens medborgarskap, foto och födelseort. Förutsättningen för alla handlingar som verifierar identiteten är att handlingen innehåller tillräckliga säkerhetsdetaljer som säkrar att handlingen är äkta.

Det förekommer fall där en asylsökande inte har några identitetshandlingar som verifierar sökandens identitet och sökandens identitet inte heller kan verifieras utifrån fingeravtryck från ett annat EU-land. I så fall är ett muntligt asylsamtal med sökanden Migrationsverkets metod att utreda personens identitet. Migrationsverket kan använda till exempel landsinformation och en språkanalys som hjälpmedel för att kunna utreda om sökanden kommer från den ort som denne har uppgett.

Migrationsverket kan begära ett samtycke till ett ålderstest av sökanden, om myndigheten till exempel utifrån sökandens yttre egenskaper misstänker att den ålder sökanden har berättat inte är sökandens egentliga ålder. Sökanden kan vägra att delta i testet, men denne behandlas som myndig om det inte finns något giltigt skäl till vägran. En rättsmedicinsk undersökning är ett opartiskt sakkunnigt utlåtande som bygger på internationella undersökningsmetoder.

Vad gäller Migrationsverket innehåller rapporten även ett förslag enligt vilket man hos Migrationsverket eller någon annan aktör inom den tredje sektorn inrättar en rådgivningstjänst som kan kontaktas då det gäller olika frågor och oro som anknyter till asylsökande. Det krävs omfattande resurser för att ordna verksamheten. Dessutom fungerar bland annat Migrationsverkets kundtjänst redan som sådan en kanal för respons och förfrågningar i ärenden som rör ämbetsverkets verksamhet. Konkreta orosmoment för radikaliseringsbör i sin tur styras direkt till polisen. Migrationsverket bedriver också ett nära samarbete med polismyndigheten i olika skeden av asylprocessen för att kunna lyfta fram orosmoment som anknyter till radikaliseringsbör.

Omedelbart efter knivhuggningarna i Åbo inledde inrikesministeriet en utvärdering av processen för hantering av tips om terrorism och våld. Hantering av tips är en del av myndighetsåtgärdernas kedja. Med tanke på verksamheten är det viktigt att hitta de tips utifrån vilka myndigheterna bör vidta åtgärder. Inom Polisstyrelsen har processen för hantering av tips harmoniserats för att man ska kunna identifiera särskilt tips om allvarliga och farliga hot på bättre sätt och reagera på dem snabbare. Sammanställningen av myndighetens lägesbild och ansvarsfördelningen har förtydligats. Polisstyrelsen, Skyddspolisen, Centrankriminalpolisen och de lokala polismyndigheterna har stärkt samarbetet, harmoniserat strukturerna och säkerställt att arbetsprocesserna är enhetliga. Bästa praxis om bekämpning av terrorism och hot om våld har spridits och utbild-

Svar på skriftligt spörsmål SSS 268/2018 rd

ningen och kommunikationen har ökats. Inrikesministeriet följer upp och utvärderar fortfarande hur åtgärderna vidtas.

I våras inledde inrikesministeriet projektet Rajapintahanke för att kartlägga nuläget och bästa internationell praxis. Dessutom utarbetas rekommendationer för en verksamhetsmodell för att hänvisa radikaliserade personer eller personer som löper risk för radikalisering till behövliga tjänster. Det innebär att en person som polisen inte kan vidta åtgärder för först hänvisas till den multiprofessionella verksamheten Ankkuri (Ankaret) vid polisinsättningarna och sedan vid behov till den kommunala servicen eller organisationers tjänster. I projektet utvecklas även verksamhetsmodeller för att öka och förbättra samarbetet med religiösa samfund.

Vid Olycksutredningscentralens undersökning rekommenderades bland annat åtgärder för att harmonisera instruktionerna om de bästa lednings- och kommunikationssätten i en situation med många inblandade och utvecklingsåtgärder för snabba varningar till befolkningen. Inrikesministeriet behandlar dessa frågor separat i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och Nödcentralverket.

Helsingfors 10.7.2018

Inrikesminister Kai Mykkänen